

แนวทางการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินสำหรับเด็กปฐมวัย : เหตุการณ์การกราดยิง

Emergency Response Solutions for Early Childhood: Mass Shootings

ดวงพร เพ็งสกุล¹ สุพัตรา ตรีวิเศษ² อภิสร ราชนางค์³ อังคณา ห้วยระหาญ⁴ อัญชนา ห้อยมาลา⁵
มานิตา ลิ้มชวลิต อรรถนุพรรณ⁶ และ ธิดาพร คมสัน⁷

Tuangporn Pengsakul¹ Supattra Treewiset² Apisara Ratchanawong³ Angkana Huayrahan⁴
Anchana Hoymala⁵ Manita Leethochawalit Atthanuphan⁶ and Thidaporn Komsan⁷

บทคัดย่อ

สถานการณ์ฉุกเฉินเป็นสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทวีความรุนแรงมากขึ้นในปัจจุบัน เหตุการณ์การกราดยิงถือเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งยังไม่มีแนวทางการรับมือที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย แม้ที่ผ่านมาพบว่าส่วนหนึ่งของผู้ประสบเหตุเป็นเด็กปฐมวัย บทความนี้นำเสนอแนวทางสำหรับครูปฐมวัย ในการรับมือกับเหตุการณ์การกราดยิง ในขณะเกิดเหตุ ครูต้องตั้งสติ พยายามดูแลเด็กให้อยู่ในความสงบ นำเด็กไปหลบในสถานที่ปลอดภัย และเคลื่อนย้ายเด็กให้เร็วและเงียบที่สุด หลังจากสิ้นสุดเหตุการณ์ ครูควร สังเกตความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็ก โดยประสานขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการสังเกต หากพบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาควรหาแนวทางร่วมกันในการแก้ไข รวมทั้งเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการปฏิบัติตนหากต้องประสบกับเหตุการณ์การกราดยิง โดยการบูรณาการในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม

คำสำคัญ: สถานการณ์ฉุกเฉิน, การกราดยิง, เด็กปฐมวัย

Article Info: Received 1 February, 2021; Received in revised form 10 March, 2021; Accepted 16 March, 2021

¹ นักศึกษาปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

อีเมล: vpcok0809@gmail.com

Undergraduate Students of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University Email: vpcok0809@gmail.com

² นักศึกษาปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Undergraduate Students of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

³ นักศึกษาปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Undergraduate Students of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

⁴ นักศึกษาปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Undergraduate Students of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

⁵ นักศึกษาปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Undergraduate Students of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

⁶ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

อีเมล: atthanuphan_m@su.ac.th

Lecturer of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University Email: atthanuphan_m@su.ac.th

⁷ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Lecturer of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

Abstract

Emergency situations, especially those that involve violence, have a significant impact on the people involved. Children, in particular, can be affected by these situations, which can be traumatic and confusing. Of the many emergency situations that may arise, mass shootings are among the worst, and too often may involve young children, who, understandably, require understanding attention from the adults in their lives, including teachers. Furthermore, as schools are a common venue for mass shootings, teachers may also need training on what to do if a shooting takes place at the school where they work. Although no measures are likely to be sufficient to deal with the trauma of such an event, some guidelines may be helpful. During the incident, teachers must be aware, attempt to keep the children calm, and move the children to a safe place as quickly and quietly as possible. Following the incident, teachers should be alert for any changes in children's behavior or emotions and should cooperate with parents in observing whether any problems arise, and then the teacher and parents should work closely together to resolve them. Also, to enhance children's knowledge, skills and attitudes, a suitable preparation plan which integrates 6 main activities should be arranged.

Keywords: emergency situations, mass shooting, early childhood

บทนำ

สถานการณ์ฉุกเฉินในปัจจุบันทวีความรุนแรงขึ้นหลายเหตุการณ์ ทั้งภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่มนุษย์เป็นผู้ทำให้เกิดขึ้น เหตุการณ์การกราดยิงเป็นหนึ่งในสถานการณ์ฉุกเฉินที่ก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่อาจคาดเดาได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใดและมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด หนึ่งสิ่งที่สามารถทำได้คือ การถอดบทเรียนจากเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมการรับมือและลดความเสี่ยงในการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต จะเห็นได้จากเหตุการณ์การกราดยิงในต่างประเทศที่มักเกิดเหตุความรุนแรงขึ้นอยู่ตลอด โดย 31% ของเหตุการณ์การกราดยิงเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา ในขณะที่สหรัฐอเมริกามีพลเมืองเพียง 5% ของจำนวนประชากรโลก ("เราควรเรียนรู้อะไรจากเหตุการณ์กราดยิง", 2563) ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการเตรียมการและมีมาตรการในการรับมือเพื่อป้องกันเหตุการณ์การกราดยิงที่อาจเกิดขึ้น

ในส่วนของประเทศไทยนั้น เมื่อช่วงต้นปี พ.ศ. 2563 ได้เกิดเหตุการณ์การกราดยิงที่ห้างสรรพสินค้าในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ประเทศไทยยังไม่เคยรับมือมาก่อน จากเหตุการณ์ดังกล่าวได้สร้างความสูญเสียให้กับผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์เป็นจำนวนมาก ส่วนหนึ่งของผู้ประสบเหตุคือเด็ก แต่ยังไม่

การนำเหตุการณ์ดังกล่าวมาถอดบทเรียนเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับเหตุการณ์การกราดยิงที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานและมีความใกล้ชิดกับเด็กควรเล็งเห็นถึงความสำคัญในการเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นแนวทางให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างปลอดภัยหากต้องเผชิญกับเหตุการณ์การกราดยิง

ความหมายของสถานการณ์ฉุกเฉิน

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548, 2548) ระบุความหมายของสถานการณ์ฉุกเฉิน หมายถึง สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขัน ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (“แผนสำรองฉุกเฉิน”, 2559) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์ฉุกเฉินไว้ว่า สถานการณ์ทุกชนิดที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐกระทบกระเทือนต่อความสงบของประชาชนรวมถึงภัยธรรมชาติที่กระทบต่อสาธารณสุข ซึ่งจะควบคุมตั้งแต่เกิดการกบฏ จลาจล รวมทั้งการเกิดภัยธรรมชาติ สรุปได้ว่า สถานการณ์ฉุกเฉิน หมายถึง สถานการณ์ที่ส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหายให้กับประชาชนและประเทศ ซึ่งมีสาเหตุมาจากภัยทางธรรมชาติและมนุษย์ทำให้เกิดขึ้น สามารถสร้างความเสียหายได้ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สินให้กับผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์

สถานการณ์ฉุกเฉิน : การกราดยิง

สถานการณ์ฉุกเฉินมีหลากหลายรูปแบบ หนึ่งในสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นคือ เหตุการณ์การกราดยิงซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อทั้งชีวิตและทรัพย์สินต่อผู้ที่ตกอยู่ในเหตุการณ์ เมื่อต้นปี พ.ศ.2563 เกิดเหตุการณ์การกราดยิงขึ้นในประเทศไทย โดยการกราดยิง หมายถึง เหตุที่เกิดขึ้นในที่สาธารณะหรือที่ชุมชน และต้องมีผู้เสียชีวิต อย่างน้อย 4 ราย ไม่รวมผู้ก่อเหตุ รวมทั้งไม่มีการเลือกผู้ประสพเหตุและไม่มีการวางแผน (“ถอดบทเรียนอุบัติการณ์เหตุกราดยิง”, 2563) ในขณะที่ Gun Violence Archive (2015 as cited in Booty et al., 2019) ระบุว่า เหตุการณ์การกราดยิงเป็นเหตุการณ์ที่มีผู้ได้รับบาดเจ็บจากการถูกยิงตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป โดยไม่จำเป็นว่าจะต้องมีผู้เสียชีวิต และ Stanford Libraries (“Mass

Shootings in America", n.d.) ได้ให้คำจำกัดความของการกราดยิงไว้ว่า จากเหตุการณ์จะต้องมีผู้ที่เป็นเหยื่อจากการยิงตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้เสียชีวิตและไม่รวมมือปืน ซึ่งเหตุการณ์ต้องไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรืออาชญากรรม

ข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การกราดยิง คือ เหตุการณ์ที่มีผู้ได้รับบาดเจ็บและผู้เสียชีวิตจากการยิงตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป โดยไม่รวมผู้ก่อเหตุ ไม่มีการวางแผนเลือกเหยื่อเป็นรายบุคคลในการก่อเหตุ เหตุการณ์การกราดยิงเป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิต การเรียนรู้ผ่านเหตุการณ์การกราดยิงที่เคยเกิดขึ้นในอดีตโดยนำมาเป็นกรณีตัวอย่างเพื่อถอดบทเรียนและหาแนวทางในการรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าว เป็นสิ่งที่พึงกระทำเพื่อลดความเสี่ยงหรือความสูญเสียในอนาคต

กรณีตัวอย่างเหตุการณ์การกราดยิง

เหตุการณ์การกราดยิงสามารถเกิดขึ้นได้ทุกประเทศทั่วโลกเห็นได้จากกรณีตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย ดังนี้

เหตุการณ์กราดยิงในต่างประเทศเกิดที่โรงเรียนเซากัส ไฮสกูล รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา มีผู้ก่อเหตุเป็นวัยรุ่นชาย อายุ 16 ปี ใช้ปืนยิงเพื่อนนักเรียนภายในโรงเรียนทำให้มีนักเรียนถูกยิง จำนวน 6 คน โดยมีผู้เสียชีวิต จำนวน 2 คน และผู้บาดเจ็บ จำนวน 4 คน รวมผู้ก่อเหตุ (“วัยรุ่นชายกราดยิงในโรงเรียนมัธยมที่สหรัฐฯ”, 2562) และอีกหนึ่งเหตุการณ์การกราดยิงเกิดขึ้นในโรงเรียนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไฮแลนด์ แรนซ์ ในรัฐโคโลราโด โดยนักเรียนมัธยมปลาย จำนวน 2 คน ก่อเหตุยิงเพื่อนร่วมชั้นเสียชีวิต จำนวน 1 คน และบาดเจ็บ จำนวน 8 คน ซึ่งเหตุการณ์การกราดยิงในครั้งนี้เกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์กราดยิงที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐนอร์ทแคโรไลนา-ชาร์ลอตต์เพียง 1 สัปดาห์ (“สอง นร.อเมริกันกราดยิงเพื่อนร่วมชั้น”, 2562) นอกจากนี้ ยังมีเหตุการณ์การกราดยิงในประเทศเกาหลีใต้ โดยทหารเกาหลีใต้ก่อเหตุกราดยิงเพื่อนทหารในกองรักษาด่านทั่วไปของกองพลทหารราบที่ 22 เขตโกซอง จังหวัดกังวอน ทางภาคเหนือของเกาหลีใต้ ทำให้มีทหารเสียชีวิต จำนวน 5 นาย และได้รับบาดเจ็บ จำนวน 7 นาย (“ทหารเกาหลีใต้กราดยิงเพื่อนที่ฐานใกล้ชายแดน”, 2557)

เหตุการณ์การกราดยิง นอกจากจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งในต่างประเทศแล้ว เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2563 เกิดเหตุการณ์การกราดยิงขึ้นในประเทศไทยเพื่อชิงทรัพย์ที่ร้านทองออโรรา จังหวัดลพบุรี ในเหตุการณ์มีผู้เสียชีวิต จำนวน 3 ราย บาดเจ็บ จำนวน 4 ราย หนึ่งในผู้เสียชีวิตเป็นเด็กชาย อายุ 2 ปี (“รวบแล้วโจรชิงทองลพบุรี”, 2563) และต่อมาในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 เกิดเหตุการณ์การกราดยิงที่

จังหวัดนครราชสีมา โดยมีผู้ประสบเหตุจำนวนมาก ในเหตุการณ์ครั้งนั้นมีครูสอนภาษาของสถาบันสอนภาษาพาเด็กไปซ่อนตัวภายในสถาบัน โดยให้เด็กทำกิจกรรมระหว่างหลบซ่อน ผู้ประสบภัยที่ปลอดภัยจากการหลบซ่อนดังกล่าว ประกอบด้วย เด็ก อายุ 4 ปี จำนวน 8 คน ครูและผู้ปกครอง จำนวน 17 คน (“เปิดใจครูฮีโร่”, 2563) ทั้งสองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้เห็นว่า มีเด็กเป็นหนึ่งในผู้ประสบเหตุ

เหตุการณ์การกราดยิงเป็นภัยที่ไม่สามารถเจาะจงได้ว่า จะเกิดขึ้นในสถานที่ใดและจะมีผู้ประสบเหตุที่เป็นเด็กรวมอยู่ด้วยหรือไม่ จากกรณีที่ครูของสถาบันสอนภาษาสามารถช่วยเหลือเด็กจากเหตุการณ์การกราดยิงจนปลอดภัย จะเห็นได้ว่า ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการให้ความช่วยเหลือและเข้าใจธรรมชาติของเด็ก ดังนั้น ควรมีการให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติในการรับมือกับเหตุการณ์การกราดยิง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ครูและเด็กสามารถรับมือได้อย่างเหมาะสมหากมีเหตุการณ์เกิดขึ้น

แนวทางการรับมือเหตุการณ์การกราดยิง

ผู้เขียนสรุปแนวทางในการรับมือและปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุการณ์การกราดยิง รายละเอียดเป็นดังนี้

1. แนวทางการรับมือเหตุการณ์การกราดยิงของต่างประเทศ

การรับมือกับเหตุการณ์การกราดยิงของต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีเหตุการณ์การกราดยิงเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ทั้งนี้ United States Department of Homeland Security ได้จัดทำข้อมูลประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงแนวทางในการรับมือกับเหตุการณ์การกราดยิงที่เหมาะสม และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างรวดเร็วโดยระบุเป็นขั้นตอน ได้แก่ ขั้นแรก ให้วิ่งหนี หากมีทางที่สามารถอพยพได้ให้อพยพออกจากพื้นที่ดังกล่าว แต่หากไม่สามารถอพยพได้ให้ดำเนินการต่อในขั้นที่สอง คือ หลบซ่อนในสถานที่ที่ปลอดภัย และชั้นสุดท้าย ให้ต่อสู้เมื่อตกอยู่ในอันตราย นอกจากนี้ ให้ระวังสภาพแวดล้อมโดยรอบที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ จดจำทางเข้าออกที่ใกล้ตัวที่สุด หากอยู่ในบริเวณโรงหรือพื้นที่โล่งให้เข้าไปหลบในห้อง แต่หากอยู่ในสำนักงานให้อยู่ในจุดนั้นโดยถือคประตูล็อคประตูให้แน่นหนา รวมทั้งวิธีการตอบโต้หากมีมือปืนอยู่ในระยะอันใกล้หรืออยู่ในบริเวณนั้น โดยขัดขวางการก่อเหตุไม่ให้มือปืนสามารถก่อเหตุได้สำเร็จ (“ACTIVE SHOOTER”, 2019)

2. แนวทางการรับมือกับเหตุการณ์การกราดยิงของประเทศไทย

การเกิดเหตุการณ์การกราดยิงที่จังหวัดนครราชสีมาทำให้มีการจัดเสวนา เรื่อง การหลบหนี และการเอาตัวรอดในเหตุการณ์การกราดยิงในที่สาธารณะ รัฐพลี ภาคอรธร ศัลยแพทย์จากภาควิชา ศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึง การปฏิบัติตนเมื่อตกอยู่ในเหตุการณ์การกราดยิง คือ การหลบหนี การหลบซ่อน และการต่อสู้ (Run – Hide – Fight) โดยการมีสติในขณะที่หลบหนีและพยายามออกจากสถานที่เกิดเหตุให้เร็วที่สุด นอกจากนี้ ควรทิ้งสัมภาระที่ไม่สำคัญและหาเส้นทางที่ไม่คับแคบเพื่อความรวดเร็ว ในกรณีที่ไม่สามารถหลบหนีได้ ให้หลบซ่อนในที่ปลอดภัยและปิดไฟพร้อมทั้งปิดกั้นทางเข้าออกให้แน่น ทั้งนี้ จึงใช้เสียงหากไม่จำเป็น การต่อสู้เป็นวิธีการสุดท้ายหากไม่สามารถหลบหนีหรือซ่อนตัวได้ ควรมีสติและใช้กำลังที่มีทั้งหมดในการต่อสู้ ไม่ควรเกลี้ยกล่อมผู้ก่อเหตุ เพราะอาจเป็นการกระตุ้นให้ผู้ก่อเหตุทวีความรุนแรงขึ้น (“เอาตัวรอดอย่างไร”, 2563)

แนวทางการรับมือกับเหตุการณ์การกราดยิงของต่างประเทศและประเทศไทยมีความคล้ายคลึงกัน คือ การหลบหนี การซ่อน และการต่อสู้ โดยแนวทางการรับมือทั้ง 3 วิธี ที่กล่าวมา เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุการณ์การกราดยิง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น

ความรุนแรงจากเหตุการณ์การกราดยิงยังส่งผลกระทบอย่างต่อเนื่องเมื่อสิ้นสุดเหตุการณ์ ในต่างประเทศมีแนวทางการรับมือกับสภาวะต่าง ๆ ที่อาจตามมาหลังจากสิ้นสุดเหตุการณ์ American Counseling Association แนะนำแนวทางในการดูแลสุขภาพจิตใจหลังจากผ่านพ้นเหตุการณ์ คือ การใส่ใจสุขภาพกายรวมไปถึงสุขภาพจิต และการยอมรับความช่วยเหลือเมื่อเกิดความเครียดจากเหตุการณ์ หลีกเลี่ยงการรับข้อมูลจากสื่อหรือการรับข้อมูลที่อาจทำให้เกิดความเครียดเพิ่มขึ้น และติดต่อกับบุคคลใกล้ชิดเพื่อบรรเทาความเครียดรวมไปถึงการขอความช่วยเหลือ (Dailey, n.d.) นอกจากนี้ American Psychological Association (“Helping your children manage distress”, 2019) ยังได้เสนอแนวทางสำหรับการดูแลเด็กหลังจากเหตุการณ์การกราดยิงไว้ โดยแนะนำให้ผู้ปกครองพูดคุยกับเด็กเพื่อให้เด็กรู้สึกปลอดภัยและแนะนำให้ผู้ปกครองหมั่นสังเกตดูสัญญาณความเครียด กลัว หรือความวิตกกังวล ที่เกิดจากการกระทบกระเทือนทางจิตใจภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ซึ่งสามารถส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป รวมทั้งให้ลดการรับข่าวสารรวมไปถึงการระมัดระวังในการสนทนาที่เด็กจะได้ยินอาจทำให้เด็กเกิดความวิตกกังวล นอกจากนี้ ผู้ปกครองสามารถเป็นแบบอย่างในการดูแลสุขภาพตนเองให้เด็กเห็นในชีวิตประจำวัน

แนวทางการรับมือกับเหตุการณ์การกราดยิงข้างต้นเป็นแนวทางการรับมือที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่ ในการปฏิบัติตนเมื่อตกอยู่ในเหตุการณ์ มิได้เจาะจงถึงความสามารถในการรับมือและวุฒิภาวะของ

บุคคลในการปฏิบัติตาม ซึ่งแนวทางดังกล่าวอาจมีข้อจำกัดสำหรับเด็กปฐมวัย เนื่องจากความสามารถในการรับมือและวุฒิภาวะในการตัดสินใจของเด็กแตกต่างไปจากผู้ใหญ่ ดังนั้น การจัดทำแนวทางในการรับมือกับเหตุการณ์การกราดยิงที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะจึงมีความสำคัญยิ่ง

แนวทางการรับมือกับเหตุการณ์การกราดยิงสำหรับเด็กปฐมวัย

กรณีศึกษาจากเหตุการณ์การกราดยิงหลาย ๆ เหตุการณ์ ทำให้เห็นว่าเด็กเป็นส่วนหนึ่งของผู้ประสบเหตุในเหตุการณ์ดังกล่าว ดังนั้น ผู้ใหญ่ควรตระหนักถึงความสำคัญในการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กสามารถรับมือกับภัยที่อาจเกิดขึ้นได้ เด็กควรได้เรียนรู้วิธีการรับมือเพื่อป้องกันตัวเองและเอาตัวรอดจากเหตุการณ์ดังกล่าว ในขณะเดียวกัน ครูจำเป็นต้องศึกษาวิธีการลดความเสี่ยงหรือความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นและการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อตกอยู่ในเหตุการณ์การกราดยิง

1. แนวทางสำหรับครูในการรับมือเหตุการณ์การกราดยิง

การดูแลเด็กในเหตุการณ์การกราดยิงโดยเฉพาะช่วงเวลาที่อยู่ในสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าท้นี้คือ ครู โดยแนวทางสำหรับครูในการรับมือกับเหตุการณ์เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะส่วนหนึ่งของความปลอดภัยที่เด็กจะได้รับในช่วงเวลาที่เกิดเหตุนี้มาจากแนวทางในการปฏิบัติตนที่เหมาะสมของครู ผู้เขียนวิเคราะห์ข้อมูลจากการรับมือเหตุการณ์การกราดยิงของ United States Department of Homeland Security (“ACTIVE SHOOTER”, 2019) ซึ่งได้กล่าวถึงวิธีการในการรับมือกับเหตุการณ์การกราดยิงคือ การหลบหนี การหลบซ่อน และการต่อสู้ รวมทั้งข้อมูลจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กล่าวถึงธรรมชาติความต้องการและความสนใจของเด็กเพื่อนำมาออกแบบแนวทางในการรับมือสำหรับครู (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ขณะเกิดเหตุการณ์การกราดยิง ครูควรปฏิบัติตนในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กดังนี้

1) ครูต้องตั้งสติในการรับมือกับเหตุการณ์ ไม่แสดงอาการตื่นตกใจที่มากเกินไป เพื่อไม่ให้เป็นการสร้างความตื่นตระหนกให้แก่เด็กซึ่งจะทำให้การดูแลเด็กยากขึ้น เนื่องจากเด็กมีความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นและมักแสดงพฤติกรรมเลียนแบบผู้ใหญ่

2) ครูควรพยายามดูแลเด็กให้อยู่ในความสงบอย่างรวดเร็วและใช้เสียงให้น้อยที่สุด โดยคำนึงถึงความสามารถตามวัยของเด็กในการปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เพื่อให้เด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งหรือสัญญาณของครูได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

3) ครูควรนำเด็กไปหลบในสถานที่ปลอดภัยที่ใกล้ที่สุดและพยายามติดต่อหน่วยงานเพื่อขอความช่วยเหลือให้เร็วที่สุด เด็กปฐมวัยมีช่วงความสนใจจดจ่อประมาณ 8 - 20 นาที ดังนั้น ครูควรอพยพเด็กออกจากพื้นที่เสี่ยงให้เร็วที่สุด

4) ครูควรทำให้เด็กอยู่ในความสงบให้ได้มากที่สุดในระหว่างการหลบซ่อน อาจมีการจัดกิจกรรมหรือการเล่นที่สงบ ไม่มีเสียง และอยู่ในความสนใจของเด็ก เพื่อเป็นการเบี่ยงเบนความสนใจ เช่น การปั้นดินน้ำมัน การทำกิจกรรมศิลปะ ครูควรสร้างข้อตกลงเพื่อให้การทำกิจกรรมหรือการเล่นอยู่ในการควบคุมและใช้เสียงน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม กิจกรรมที่จัดขึ้นต้องมีความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพแวดล้อม

5) ในระหว่างการอพยพหลบหนีครูเคลื่อนย้ายเด็กให้เร็วและเงียบที่สุด เนื่องจากเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการจินตนาการเรื่องราวจึงทำให้ครูสามารถใช้การสร้างสถานการณ์จำลอง เช่น การให้เด็กแสดงบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องที่ต้องเคลื่อนที่อย่างเบาที่สุด เพื่อให้เด็กไม่รู้สึกรังเกียจถึงอันตรายจนมากเกินไป และสร้างข้อตกลงในการอพยพเพื่อให้เด็กฟังคำสั่งของครูและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ทำให้ครูสามารถดูแลเด็กในการอพยพเป็นไปอย่างราบรื่น ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความสามารถทางด้านร่างกายของเด็กที่ยังมีข้อจำกัดทั้งความเร็วและความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหว แม้ว่าเด็กจะสามารถเดินหรือวิ่งได้ด้วยตนเองก็ตาม

1.2 หลังสิ้นสุดเหตุการณ์การกราดยิง นอกจากเหตุการณ์การกราดยิงจะสร้างความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในเหตุการณ์แล้ว ยังส่งผลกระทบให้กับผู้ประสบเหตุหลังจากเหตุการณ์สิ้นสุดลงอีกด้วย ครูต้องเรียนรู้วิธีในการรับมือหลังจากการเกิดเหตุการณ์การกราดยิงเพื่อสามารถหาแนวทางในการช่วยเหลือเด็กจากผลกระทบดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญทางด้านจิตใจของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่มีความรุนแรง จึงจำเป็นต้องมีการทำความเข้าใจกับเด็กอย่างเหมาะสม แนวทางที่ครูควรปฏิบัติสรุปได้ ดังนี้

1) ครูควรสังเกตความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็ก หลังการเกิดเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง เช่น เด็กมีความหวาดกลัว ตื่นตระหนก หรือมีการแสดงพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจากปกติ

2) ครูควรประสานขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการสังเกตความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็ก เพื่อติดตามพฤติกรรมของเด็กและนำข้อมูลมาประเมินร่วมกันในการหาพฤติกรรมที่มีลักษณะน่ากังวลของเด็กหลังเกิดเหตุการณ์ ทั้งนี้ ครูควรสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับความผิดปกติของเด็กที่อาจเกิดขึ้นหลังจากประสบกับเหตุการณ์ที่มีความรุนแรง

3) หากพบความผิดปกติทางพฤติกรรมและสภาพจิตใจของเด็ก ครูหาแนวทางในการแก้ไข พร้อมติดต่อผู้ปกครองเพื่อประสานความร่วมมือเพื่อให้เด็กได้เข้ารับการรักษารับคำปรึกษาโดยจิตแพทย์

1.3 การเตรียมการรับมือสำหรับเด็กปฐมวัย นอกจากครูจะต้องรับรู้แนวทางในการปฏิบัติตนเมื่อตกอยู่ในเหตุการณ์การกราดยิงและการปฏิบัติตนหลังเกิดเหตุการณ์แล้ว ครูต้องจัดกิจกรรมเสริมความรู้และประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้วิธีการรับมือและป้องกันตนเองเมื่อเหตุการณ์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเอาตัวรอดจากเหตุการณ์การกราดยิง เนื้อหาความปลอดภัยที่ครูควรจัดให้เด็กได้เรียนรู้มี ดังนี้

1) การให้ความรู้เรื่องป้ายสัญลักษณ์ที่เกี่ยวกับความปลอดภัยที่จำเป็นต้องใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน (สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน, 2560) เช่น ป้ายกล่องปฐมพยาบาลเป็นรูปกากบาทสีขาวอยู่ในสี่เหลี่ยมสีเขียว ป้ายโทรศัพท์ฉุกเฉินเป็นรูปหูโทรศัพท์สีขาวอยู่ในสี่เหลี่ยมสีเขียว

2) การใช้สัญญาณมือพื้นฐานที่เป็นสัญญาณที่ชัดเจน จดจำได้ง่าย และเป็นสากล และมีความสำคัญต่อการเอาตัวรอดจากเหตุการณ์การกราดยิง (“Hand Signals”, 2016) เช่น การหยุด การหมอบ การวิ่ง และการฟัง รวมทั้งสัญญาณที่บ่งบอกถึงการเกิดเหตุการณ์การกราดยิง (“หนี ซ่อน ลี้”, 2563) เช่น เสียงดังผิดปกติคล้ายเสียงปืนหรือเสียงระเบิด ความผิดปกติของสภาพแวดล้อมโดยรอบ

ครูสามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้เด็กฝึกฝนทักษะการเอาตัวรอดผ่านการบูรณาการในกิจกรรม 6 กิจกรรม ในหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หน่วยการเรียนรู้ “ปลอดภัยไว้ก่อน” ซึ่งสอดคล้องกับสาระที่ควรเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ในส่วนของการรักษาความปลอดภัยของตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ในการปลูกฝังให้เด็กรู้จักและตระหนักถึงความปลอดภัยสามารถส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติเป็นประจำผ่านการทำกิจกรรม หรือการเล่นเพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีเจตคติในการระมัดระวังรอบตัวหรือตระหนักถึงความสำคัญในการเอาตัวรอดจากเหตุการณ์การกราดยิงโดยไม่ตื่นตระหนก ดังนี้

1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ครูสามารถจัดกิจกรรมให้เด็กสร้างความคุ้นเคยกับสัญญาณเบื้องต้น โดยการฝึกทักษะและปฏิบัติตาม ไม่ว่าจะเป็นการรับฟังคำสั่งและสัญญาณท่าทางต่าง ๆ ที่ทำให้เด็กรับรู้ได้ว่า เมื่อได้รับสัญญาณนั้นแล้วเด็กต้องปฏิบัติตนอย่างไร พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจให้กับเด็กในการใช้สัญญาณมือ ดังตัวอย่างสัญญาณมือจาก Standardized Hand Signal For Close Range Engagement (C.R.E.) Operations (“Hand Signals”, 2016) ซึ่งเป็นสัญญาณที่มีความชัดเจน สามารถจดจำและเข้าใจได้ง่าย เช่น การที่ผู้นำเหยียดแขนไปทางด้านหลังแล้วยกฝ่ามือขึ้นไปทางผู้ติดตามมาด้านหลัง แปลว่า ให้หยุด การงอแขนขึ้นขนานกับพื้นในระดับเอว คว่ำมือลงพร้อมขยับแขนขึ้นลงเล็กน้อย แปลว่า ให้หมอบลงกับพื้น สัญญาณที่เด็กควรเรียนรู้ ประกอบด้วย คำสั่งให้หยุด เงียบ การรวมกลุ่ม การวิ่ง และการหมอบ

2) กิจกรรมสร้างสรรค์ ครูสามารถจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ผ่านการทำงานศิลปะ เช่น การวาดภาพสื่อความหมาย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การสื่อสารความคิดหรือความต้องการผ่านภาพหรือการใช้สี เพื่อแสดงความรู้สึกและความต้องการ ครูสามารถจัดกิจกรรมวาดภาพตามคำสั่งเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะปฏิบัติตาม และสามารถตรวจสอบความเข้าใจของเด็กที่มีต่อคำสั่ง ซึ่งจะช่วยลดการใช้เสียงในสถานการณ์โดยให้เด็กสื่อความหมายผ่านภาพ เช่น ให้เด็กระบายสีดาเพื่อสื่อสารว่ามีอันตรายบางอย่างอยู่ใกล้ตัวเด็ก ให้เด็กระบายสีแดงเมื่อต้องการความช่วยเหลือ

3) กิจกรรมเสรี ครูสามารถจัดมุมในห้องเรียนให้มีสื่อที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์และเจตคติที่ดีให้กับเด็ก โดยในมุมบทบาทสมมติสามารถจัดอุปกรณ์จำลองของเจ้าหน้าที่หรืออุปกรณ์เกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น ป้ายสัญลักษณ์ อุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น อุปกรณ์ในการส่งสัญญาณ เช่น ไฟฉาย เพื่อให้เด็กได้เล่นจำลองหน้าที่ในบทบาทสมมติและรู้จักการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ

4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ครูสามารถนำเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาแล้วให้เด็กฟัง จัดทำชาร์ตให้ความรู้และจัดกิจกรรมให้เด็กได้รู้จักวิธีการใช้อุปกรณ์และความหมายของป้ายสัญลักษณ์ที่จำเป็นในการเอาตัวรอด เช่น ป้ายสัญลักษณ์ทางหนีไฟ ป้ายสัญลักษณ์ประตูทางออก และการส่งสัญญาณเพื่อขอความช่วยเหลือ เช่น การส่งสัญญาณไฟจากไฟฉาย การใช้สัญญาณนกหวีด รวมทั้งจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์ให้เด็กได้ปฏิบัติจริงเพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์และรู้ถึงวิธีปฏิบัติเมื่อตกอยู่ในเหตุการณ์การกราดยิง

ในการฝึกซ้อมเด็กในสถานการณ์จำลองเหตุการณ์การกราดยิง ครูสามารถทำได้โดยการจำลองสถานการณ์ว่า สัญญาณที่บ่งบอกถึงการเกิดเหตุการณ์การกราดยิง คือ มีเสียงดังคล้ายระเบิดหรือเสียงปืน ผู้คนวิ่งหนีหาที่หลบหรือมีเสียงร้อง เมื่อสังเกตเห็นความผิดปกติเช่นนี้ เด็กต้องตระหนักว่า จะมีอันตรายเกิดขึ้น ให้เด็กเตรียมตัวฟังคำสั่งจากคุณครูและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดตามที่ได้เรียนมานอกจากนี้ ควรมีการจำลองเหตุการณ์ที่ชี้ให้เห็นว่า หากเด็กไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำจะมีผลเสียอย่างไร และหากสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของคุณครูหรือผู้ช่วยเหลืออย่างเคร่งครัดจะได้ผลดีอย่างไร

5) กิจกรรมกลางแจ้ง ครูสามารถนำเกมการเล่นมาประยุกต์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และความปลอดภัยให้กับเด็กได้ เช่น การเล่นเกมซ่อนหา ช่วยให้เด็กเข้าใจวิธีการหลบซ่อนและสามารถหาสถานที่ที่ปลอดภัยในการหลบซ่อนได้ ก่อนการทำกิจกรรมครูควรสร้างข้อตกลงและอธิบายกติกาในการเล่นให้ชัดเจนเพื่อให้สามารถดูแลเด็กในระหว่างการทำกิจกรรมได้อย่างทั่วถึง และควรมีครูเป็นผู้ดูแลตลอดการทำกิจกรรม

6) กิจกรรมเกมการศึกษา ครูสามารถสร้างเกมเพื่อสร้างประสบการณ์ให้เด็กรู้จักวิธีการเอาตัวรอดและการแก้ปัญหาที่พบเจอเมื่อเกิดเหตุการณ์การกราดยิง เช่น เกมหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ ที่สามารถนำสัญลักษณ์ทางออกฉุกเฉิน หรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ในเกม

2. แนวทางสำหรับเด็กในการรับมือเหตุการณ์การกราดยิง

ในการรับมือเหตุการณ์การกราดยิงที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เมื่อเกิดเหตุการณ์การกราดยิงเด็กจะสามารถรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น โดยการสังเกตท่าทีและน้ำเสียง รวมถึงการรับรู้ถึงความรุนแรงจากคนรอบข้าง (ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย, 2563) ประสบการณ์นี้ก่อให้เกิดความหวาดกลัวและมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากสภาวะปกติ แนวทางในการปฏิบัติสำหรับการรับมือกับเหตุการณ์ดังกล่าวควรจัดให้สอดคล้องกับประสบการณ์สำคัญในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เช่น ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย คือ การเคลื่อนไหวในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ และการเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ คือ การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม คือ การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา และประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา คือ การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม การคาดเดาหรือคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล และการตัดสินใจและมีส่วนร่วม

ในกระบวนการแก้ปัญหา (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) เนื้อหา และทักษะที่เด็กควรได้ประสบการณ์ สรุปได้ดังนี้

2.1 เด็กต้องมีความรู้เกี่ยวกับสัญญาณที่บ่งบอกถึงการเกิดเหตุการณ์การกราดยิง เช่น ความผิดปกติของผู้คนและสถานการณ์รอบตัวผู้คนมีการวิ่งหนีหาที่หลบ มีเสียงร้อง มีเสียงดังคล้ายระเบิด หรือเสียงปืน และการมีเสียงสัญญาณเตือนภัยดังขึ้นในบริเวณรอบตัว เด็กต้องมีความรู้เรื่องสัญญาณสำคัญ ในการเอาตัวรอดจากเหตุการณ์การกราดยิง เช่น ป้ายสัญลักษณ์ทางหนีไฟ ป้ายสัญลักษณ์ทางออก รวมทั้ง มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติตามสัญญาณมือที่มีความสำคัญ เช่น สัญญาณมือในการหยุด หรือหมอบ และวิธีการหาสถานที่ปลอดภัยในการซ่อนตัว

2.2 เด็กสามารถอยู่ในความสงบในเหตุการณ์การกราดยิงได้ โดยผู้ดูแลเด็กควรให้การดูแล ควบคุมอารมณ์ จิตใจ และพฤติกรรมของเด็ก เพื่อให้เด็กไม่ตื่นตระหนกหรือส่งเสียงกรี๊ดร้อง ซึ่งผู้ดูแลสามารถใช้วิธีการสร้างความไวใจ เชื่อใจ และมั่นใจให้เด็กรับรู้ได้ เช่น การพูดปลอบโยน การไม่แสดงอาการกลัวตกใจหรือโวยวายให้เด็กรับรู้

2.3 เด็กต้องมีทักษะในการรับฟังคำสั่ง โดยเด็กต้องตั้งใจฟังเพื่อให้เข้าใจคำสั่งที่ ผู้ดูแลต้องการจะสื่อสารได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ผู้ให้การดูแลจะต้องใช้คำสั่งที่เด็กมีความคุ้นชินและมีความกระชับเข้าใจง่าย รวมไปถึงการกระตุ้นให้เด็กคิดทบทวนถึงสิ่งที่เคยเรียน หรือฝึกปฏิบัติมา

2.4 เด็กควรปฏิบัติตามด้วยความตั้งใจและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เมื่อได้รับคำสั่งหรือคำสั่งแจ้ง รวมทั้งไม่ปฏิบัติตามนอกเหนือคำสั่งเพื่อให้การให้ความช่วยเหลือสามารถดำเนินไป อย่างราบรื่น ทั้งนี้ผู้ให้การดูแลควรที่จะใช้การสื่อสารที่กำชับและใช้การเน้นย้ำ ชำ ทวนกับเด็ก หรือ การถามคำถามย้อนกลับเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของเด็กที่มีต่อคำสั่งหรือคำสั่งแจ้งเพื่อป้องกัน ไม่ให้เกิด ความเข้าใจผิด

แนวทางการรับมือจากเหตุการณ์การกราดยิงสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติที่เหมาะสมเมื่อตกอยู่ในเหตุการณ์และหลังสิ้นสุดเหตุการณ์ ครูสามารถส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ในการเอาตัวรอดจากเหตุการณ์การกราดยิง โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้วิธีการในการเอาตัวรอด เพื่อให้เด็กมีทักษะจากการฝึกปฏิบัติ ทำให้เด็กเกิดความคุ้นชินในการปฏิบัติตัวหากต้องประสบกับเหตุการณ์การกราดยิง จนเกิดเป็นความตระหนักในการระวังภัยรอบตัว อย่างไรก็ตาม ครูต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กและคำนึงถึงความสามารถของเด็กเป็นสำคัญ เพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปอย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จ

บทสรุป

เหตุการณ์การกราดยิงที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ไม่ว่าสถานการณ์ใดทั้งในเรื่องของวัน เวลา หรือสถานที่ที่จะเกิดขึ้น รวมถึงความรุนแรงของสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ที่ประสบเหตุ ทั้งการบาดเจ็บทางร่างกาย สูญเสียทรัพย์สิน และส่งผลกระทบทางจิตใจ การเตรียมการรับมือกับเหตุการณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญ เด็กปฐมวัยควรได้รับการส่งเสริมให้รู้จักวิธีการเอาตัวรอด ซึ่งครุมีบทบาทสำคัญในการจัดประสบการณ์ที่บูรณาการกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้ เจตคติ และทักษะในการดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจากภัยที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด

แนวทางในการรับมือเหตุการณ์การกราดยิงจะทำให้ครูสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อตกอยู่ในเหตุการณ์ รวมไปถึงการให้ความช่วยเหลือเด็กหลังสิ้นสุดเหตุการณ์ นอกจากนี้ ครูต้องทราบเนื้อหาและประสบการณ์สำคัญที่พึงจัดให้เด็กได้เรียนรู้ ได้แก่ สัญญาณที่บ่งบอกถึงการเกิดเหตุการณ์การกราดยิง ความผิดปกติของผู้คนและสภาพแวดล้อมรอบตัว ป้ายสัญลักษณ์และสัญญาณมือที่สำคัญต่อการเอาตัวรอด และวิธีการปฏิบัติตัวผ่านสถานการณ์จำลอง การให้เด็กฝึกปฏิบัติอย่างเป็นประจำและการเน้น ย้ำ ซ้ำ ทวน จะส่งผลให้เด็กเกิดเจตคติในการระวังภัยรอบตัวและตระหนักถึงความสำคัญในการเอาตัวรอดจากเหตุการณ์การกราดยิง นอกจากนี้ การรับรู้ถึงความสามารถของเด็กแต่ละช่วงวัยทำให้ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถหาวิธีการให้ความช่วยเหลือเด็กได้อย่างเหมาะสม และกระตุ้นให้เด็กใช้ความสามารถของตนเอง เพื่อเป็นการช่วยเพิ่มโอกาสในการเอาตัวรอด ลดความเสี่ยงจากอันตรายและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. ขุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี*. โรงพิมพ์ขุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ถอดบทเรียนอุบัติการณ์เหตุกราดยิง จากสหรัฐ-ไทย 'เราจะวิ่ง ช้อน หรือสู้'. (2563, 13 กุมภาพันธ์). <https://www.isranews.org/thaireform/thaireform-documentary/85510-mass-shooting85510.html>

ทหารเกาหลีใต้กราดยิงเพื่อนที่ฐานใกล้ชายแดนเสียชีวิต 5 บาดเจ็บ 7. (2557, 22 มิถุนายน). <https://www.ryt9.com/s/iq38/1924484>

เปิดใจครูฮีโร่ ชวนเด็กน้อยผจญภัยในความมืดหลบคนร้ายกราดยิงจนปลอดภัย. (2563, 13 กุมภาพันธ์). <https://www.thairath.co.th/news/society/1770348>

แผนสำรองฉุกเฉินของ สคร. ประจำปี 2554. (2559, 21 มีนาคม). <http://www.sepo.go.th/document/1175>

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548. (2548, 16 กรกฎาคม).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนที่ 58ก. หน้า 1-2.

รวบแล้วโจรชิงทองลพบุรี กราดยิง 3 ศพ หลังกบดานเกือบ 2 สัปดาห์. (2563, 22 มกราคม). <https://www.springnews.co.th/breaking-news/604838>

ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2563). คู่มือสำหรับพ่อแม่เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการดูแลและพัฒนาเด็ก ตอน เด็กวัยอนุบาล 3-6 ปี. ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.

เราควรเรียนรู้จากเหตุการณ์กราดยิง ถอดบทเรียนสหรัฐฯ-นิวซีแลนด์. (2563, 9 กุมภาพันธ์). <https://thaipublica.org/2020/02/mass-shooting-lesson-from-usa-newzealand/>

วัยรุ่นชายกราดยิงในโรงเรียนมัธยมที่สหรัฐฯ เสียชีวิต 2 คน. (2562, 15 พฤศจิกายน). <https://news.thaipbs.or.th/content/286110>

สอง นร.อเมริกันกราดยิงเพื่อนร่วมชั้นเสียชีวิต 1 บาดเจ็บ 8 ในโคโลราโด. (2562, 8 พฤษภาคม). <https://www.voathai.com/a/students-kill-classmate-injure-8-at-school-near-columbine-/4908854.html>

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน. (2560, 10 มกราคม).
สัญลักษณ์เตือนอันตราย. <https://www.tosh.or.th/index.php/media-relations/poster/item/96-2017-01-10-06-10-03>

หนี ซ่อน สู้ เอาตัวรอดจากเหตุกราดยิง. (2563, 11 กุมภาพันธ์). <https://www.mcot.net/view/5e426dd7e3f8e40af541e67a>

เอาตัวรอดอย่างไร เมื่อตกอยู่ใน สถานการณ์ความรุนแรง. (2563, 9 มีนาคม). <https://chulalongkornhospital.go.th/kcmh/เอาตัวรอดอย่างไร-เมื่อตก/>

ภาษาอังกฤษ

Active Shooter: How to respond educational booklet. (2019, May 28). <https://www.cisa.gov/publication/active-shooter-how-to-respond>

Booty, M., O'Dwyer, J., Webster, D., McCourt, A., & Crifasi, C. (2019). Describing a “mass shooting”: The role of databases in understanding burden. *Injury Epidemiology*, 6, 3. <https://doi.org/10.1186/s40621-019-0226-7>

Dailey, S. F. (n.d.). *Coping in the aftermath of a shooting.* American counseling association. <https://www.counseling.org/knowledge-center/coping-in-the-aftermath-of-a-shooting>

Hand Signals for Police SWAT-Teams Operations. (2016, July 8). Daily infographics. <http://dailyinfographics.eu/hand-signals-for-police-swat-teams-operations/>

Helping Your Children Manage Distress in the Aftermath of a Shooting. (2019). American psychological association. <https://www.apa.org/topics/shooting-aftermath>

Mass Shootings in America. (n.d.). Stanford libraries. <https://library.stanford.edu/projects/mass-shootings-america>